

„Nagyformátumú gyógyító és kutató, az egészségnevelés és egészségfejlesztés elhivatott képviselője volt”

Fehér János DSc., professor emeritus (1932–2010)

Nagy veszteség érte a magyar és a nemzetközi orvostársadalmat: életének 78-ik évében, 2010. május 28-án elhunyt *Dr. Fehér János* belgyógyász professor, professor emeritus, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, világszerte elismert májkutató.

Kiváló ember volt, aki mindenkinek segített, mindenkire őszinte volt. A Győr melletti Kisbarát szülöttje, heten voltak testvérek. Gimnáziumi tanulmányait a Győri Bencés Gimnáziumban, majd a rendek részleges feloszlata után a Révai Gimnáziumban végezte kiváló eredménnyel, rövid ideig seminarista volt a Győri Papnevelő Intézetben. Később úgy döntött, hogy a Budapesti Orvosegyetemre jelentkezik, ahová azonnal felvették. Egyetemi diplomáját summa cum laude minősítéssel kapta meg. Végigjárva az orvosi hivatás lépcsőit, a *Budapesti Orvostudományi Egyetem II. Belgyógyászati Klinikájának igazgatójává* nevezték ki, illetve hosszú időn keresztül az *Országos Belgyógyászati Intézet (OBI) igazgatója* volt. Mind oktatóként, mind szakirodalmi szerzőként részt vállalt az orvosi egyetemi oktatásban és továbbképzésben. A klinikai gyógyító munka terén számos hazai és nemzetközi felfedezés és siker köthető a nevéhez. A világon elsőként demonstrálta a friss syphilises fertőzésben a *Treponema pallidum* jelenlétét a májszövetben, s jelentős eredményeket ért el az oxidatív stresszel összefüggő kutatásai során is.

A *Magyar Arterioszklerosis Társaság*, valamint a *Magyar Gasztroenterológiai Társaság* főtitkára – utóbbinak 1990–1992 között elnökeként is tevékenykedett. 1990–1991-ben az *Európai Májkutató Társaság* elnöke, emellett alapítója és alapításától kezdve elnöke a *Magyar Életbiztosítási Orvostani Társaságnak* (1994), valamint a *Magyar Szabadgyök-kutató Társaságnak* (2001). Alapítója és elnöke a *Magyar Májkutató Társaságnak* (2004). Az *MTA köztestületének választott tagja* (2002). Évek óta az *MTA Klinikai Bizottságának tagja*. Emellett 1998 óta az *European Commission COST-programjának magyar képviselője* a *Technical Committee of Medicine and Health* keretében.

Tragikusan hirtelen bekövetkező haláláig a *Medical Science Monitor*, a *Romanian Journal of Gastroenterology* szerkesztőbizottságának tagja, 1989 óta a *Markusovszky Lajos Alapítvány* tudományos folyóirata, az *Orvosi Hetilap* főszerkesztője volt. Jelentős szerepe volt abban, hogy a rendszerváltást követő kemény – orvosi szaklapokat is érintő – konkurenciaharc közepette megmentette a *Hetilapot*.

Az egészségügy területén kifejtett kimagasló szakmai tevékenységét és képességeit hat szakmai társaság is kitüntetéssel ismerte el. Fehér professor olyan elismerések birtokosa volt, mint a *Semmelweis Emlékérem* (2002), a *Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje* (2003), a *Nyári László Nívódíj és Érdemrend* (2005), valamint a *Győrújbarát Díszpolgára* kitüntetés (2010).

Kiemelkedő munkát vállalt a *Magyar Orvostársaságok és Egyesületek (MOTESZ)* szervezetében, annak elnökeként és tanácsadó testületi tagjaként. 1992-ben *MOTESZ-díjjal* tüntették ki.

Az egészségnevelés és egészségmegőrzés területén is kiváló szakmai tevékenységet fejtett ki, részben szakkönyveivel, részben kiváló előadásaival. Ezen túlmenően olyan kérdésekkel is foglalkozott, mint a bor és az egészség kapcsolata, több hazai borlovagrend alapítóját, tagját és tisztségviselőjét tisztelhattuk benne. Egészségnevelési és egészségfejlesztési szakkönyvei kiemelten foglalkoztak az egészséges táplálkozás és a helyes étrend kérdéseivel, ilyen irányú szakkönyveit több nyelvre is lefordították, s számos európai országban is oktatják.

Soha nem feledkezett meg szűkebb pátriájáról: részben Győr városáról, de főként Győrújbarátról, amely az utóbbi évtizedben kis faluból virágzó, gazdag településsé duzzadt, mintegy Győr város zöldövezetévé, a megyeszékhely tüdejévé vált. Településének II. Rákóczi Ferenc lovasszobrát ajándékozta, de karitatív tevékenységével is elismerést váltott ki. *Hajba Ferenc* újságíró *Sorsmetszetek: Fehér János orvosprofesszor* címmel írt könyvet életéről (Medicina Könyvkiadó, 2004), amely kiválóan mutatta be Fehér professzor addigi pályafutását. Messzemenően segített a győri és Győr-környéki orvosoknak disszertációjuk elkészítésében, a kandidátusi és nagydoktori védések előkészítésében. Oktatott és aktívan résztvett a soproni székhelyű *Nyugat-Magyarországi Egyetem Széchenyi István Doktori Iskolájában*, ahol a posztgraduális oktatásban és vizsgáztatásban végzett példaértékű munkáját *Gidai Erzsébet* dékán asszony mindig méltatta, s nagy elismeréssel szolt Fehér professzor szakmai tekintélyéről.

Fehér professzor 1993 óta tiszteletbeli tagja volt a győri székhelyű „Egészséges Nemzedékért Alapítványnak”, ennek keretében alapító kezdeményezője és aktív résztvevője volt az *Alapellátási Szabadegyetem* immár 20 éves képzési-továbbképzési oktatói munkájának, továbbá a *Győri Egészségnevelési Tudományos Napok* Alpok–Adria védnökségű nemzetközi szakmai tudományos szimpóziumsorozatának.

Az általa szervezett „Életmód–Életöröm” konferenciák élményszámba mentek Bükfürdőn, ahol számos, országosan elismert szakember – nemcsak orvos – beszélt saját szakterületéről (*Kozma Imre* püspök, *Muzsai Géza* egészségbiztosítási főigazgató, *Schweitzer József* fürdői, *Szollár Lajos* professzor, *Vissy Károly* meteorológus, stb).

2000 óta elképzelhetetlen volt – évente visszatérően – augusztus utolsó hétvégéje a *Sümei Orvosnapok* nélkül, amelyeket nemcsak szervezett, de kiváló kulturális programokkal is színesített.

Temetése szülőfalujában, Győrújbaráton volt, ahol nemcsak Kisbarát, Nagybarát és Baráti hegy lakossága, de az egész országból érkezett egykori pályatársak, tanítványok emlékeztek a kiváló tudósra. Orvosi munkájának hagyománya halála után sem szűnhetett meg, ennek bizonyítéka, hogy az *Orvosi Hetilap* főszerkesztő-helyettesének testvérét, *Fehér Erzsébet* professzorasszonyt nevezték ki.

Kedves Professzor Úr!
Nyugodjál békében, sohasem felejtünk!

Prof. Dr. Schmidt Péter